

TYSKI INFORMATOR DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wyróżnienie w konkursie plastycznym „Jesteśmy. Działamy. Pomagamy.”
Bogdan Jędrzejewicz

Publikacja dystrybuowana bezpłatnie

CZŁOWIEK NAJLEPSZA INWESTYCJA

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

Szanowni Państwo,

Przekazuję na Państwa ręce informator dotyczący zagadnień i spraw związanych z niepełnosprawnością. Poradnik ten podpowie m.in., gdzie skierować swoje kroki, gdy potrzebna jest pomoc, jakie ulgi i uprawnienia przysługują osobom niepełnosprawnym, gdzie można zaopatrzyć się w sprzęt ortopedyczny. Znajdziecie w nim Państwo wiele wskazówek oraz najważniejsze adresy i telefony placówek, które pomogą uzyskać odpowiednie wsparcie.

Informator został przygotowany na podstawie danych pozyskanych właśnie w tych placówkach i w tysiącach instytucjach. Polecam go zwłaszcza osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, a także tym, którzy na co dzień pracują z osobami dotkniętymi różnego rodzaju niepełnosprawnością.

Prezydent Miasta Tychy
Andrzej Dziuba

1

DEFINICJA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

1. Definicja niepełnosprawności w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.

Niepełnosprawność to „trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy” (art. 2 ppk. 10, ww. ustawy).

2. Definicja niepełnosprawności WHO (Światowa Organizacja Zdrowia)

Niepełnosprawność to każde ograniczenie do prowadzenia aktywnego życia, które w swoim zakresie i sposobie jest uznawane za typowe dla człowieka, wynika z czasowej, częściowej, długotrwałej lub stałej niemożności do pełnienia ról społecznych stosownych do płci, wieku i środowiska osoby, które są zgodne z kulturowymi i społecznymi uwarunkowaniami.

2

RODZAJE ORZECZEŃ

1. Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
ul. Budowlanych 59, tel. 32 227 95 81, e-mail: bok@pzon-tychy.pl, www.pzon-tychy.pl

Na terenie naszego kraju funkcjonują w obiegu następujące orzeczenia potwierdzające status osoby niepełnosprawnej:

Orzeczenia wydane przed 1 stycznia 1998 r.		System orzecznictwa aktualnie obowiązujący (od 1 stycznia 1998 r.)	
Orzeczenia komisji lekarskich ds. inwalidztwa i zatrudniania (KIZ), MON i MSWiA	Orzeczenie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)	Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)	Orzeczenie Powiatowego, Miejskiego, Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZON, MZON, WZON)
III grupa inwalidzka	stała lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym (osoby, którym nie przysługują zasiłek pielęgnacyjny)	częściowa niezdolność do pracy	LEKKI stopień niepełnosprawności
II grupa inwalidzka	—————	całkowita niezdolność do pracy	UMIARKOWANY stopień niepełnosprawności
I grupa inwalidzka	stała lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym (osoby, którym przysługują zasiłek pielęgnacyjny)	całkowita niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji, niezdolność do samodzielnej egzystencji	ZNACZNY stopień niepełnosprawności

WAŻNE: Orzeczenia zawarte w żółtej części tabeli są równoważne z orzeczeniami o stopniu niepełnosprawności wydawanymi przez Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Lekki stopień niepełnosprawności

Kwalifikowane są osoby o:

- naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawnością fizyczną i psychiczną,
- i/lub osoby mające ograniczenia i trudności w pełnieniu ról społecznych, dające się kompensować za pomocą przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych lub pomocy technicznych.

Umiarkowany stopień niepełnosprawności

Przyznawany jest osobie o naruszonej sprawności organizmu, która jest:

- niezdolna do podjęcia zatrudnienia albo zdolna do pracy jedynie w warunkach chronionych,
- i/lub wymagająca w celu pełnienia ról społecznych - stosownych do płci, wieku, czynników społecznych i kulturowych - częściowej albo czasowej pomocy innych osób.

Znaczny stopień niepełnosprawności

Do tego stopnia kwalifikuje się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, która jest:

- niezdolna do podjęcia zatrudnienia lub zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej,
- i wymagająca w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej pomocy i opieki osób innych, w związku z brakiem możliwości samodzielnej egzystencji. Brak możliwości samodzielnej egzystencji oznacza takie naruszenie sprawności organizmu, które uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych takich jak czynności samoobsługowe, komunikacja, poruszanie się, bez pomocy innych osób.

STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				
PEŁNIENIE RÓL SPOŁECZNYCH				
LEKKI	UMIARKOWANY		ZNACZNY	
Trudności w pełnieniu ról społecznych kompensowane za pomocą przedmiotów ortopedycznych/środków pomocniczych/pomocy technicznych	Częściowa	Czasowa	Długotrwała	Stała
	Pomoc osób trzecich w pełnieniu ról społecznych		Opieka i pomoc osób trzecich w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji i pełnienia ról społecznych	
PEŁNIENIE RÓL ZAWODOWYCH				
LEKKI	UMIARKOWANY		ZNACZNY	
Obniżenie zdolności do wykonywania pracy		Niezdolność do pracy lub zdolność do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej		

Dzieci do 16 roku życia

Dzieciom do 16 roku życia wydawane są orzeczenia, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy (z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu), powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

2. Orzeczenia wydawane do celów rentowych

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rybniku Inspektorat w Tychach,
ul. de Gaulle'a 16, tel. 32 327 40 31 fax. 32 219 21 26, www.zus.pl**

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy,
- ma wymagany - odpowiednio do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy - okres składkowy i nieskładkowy,
- niezdolność do pracy powstała w określonych ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

WAŻNE:

W przypadku orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy warunek powstania niezdolności do pracy w wymaganym okresie uważa się za spełniony, bez względu na datę powstania niezdolności do pracy - jeżeli ubezpieczony udowodnił posiadanie okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących co najmniej 20 lat kobiety i 25 lat mężczyźni.

Oceny niezdolności do pracy i jej stopnia dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik ZUS.

Obowiązujące przepisy przewidują dwuinstancyjność w postępowaniu orzeczniczym. Organem orzekającym w I instancji jest lekarz orzecznik ZUS, natomiast w II instancji - komisja lekarska ZUS.

Lekarz orzecznik i komisja lekarska oceniają niezdolność do pracy, jej stopień, a także dokonują ustaleń dotyczących:

- daty powstania niezdolności do pracy,
- przewidywanego okresu trwania niezdolności do pracy
- związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami,
- niezdolności do samodzielnej egzystencji
- celowości przekwalifikowania zawodowego.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy lekarz orzecznik i komisja lekarska uwzględniają:

- stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji,
- możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Lekarz orzecznik i komisja lekarska wydają orzeczenie na podstawie dokumentacji medycznej dołączonej do wniosku oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku, do której może być wydane orzeczenie. Orzeczenie może być wydane również bez bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do której ma być ono wydane, jeżeli dokumentacja dołączona do wniosku jest wystarczająca do wydania orzeczenia.

Niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu.

Niezdolność do pracy może być częściowa lub całkowita.

Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Niezdolną do samodzielnej egzystencji jest osoba, u której stwierdzono naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Renta szkoleniowa

Jeśli ubezpieczony spełni warunki wymagane do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i uzyska orzeczenie o celowości przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, może otrzymać rentę szkoleniową. Renta przyznawana jest na okres 6 miesięcy. Maksymalny okres pobierania tej renty nie może przekroczyć 36 miesięcy. Zarówno skrócenie, jak i wydłużenie okresu pobierania renty szkoleniowej następuje na podstawie wniosku starosty. Okres 6 miesięcy może ulec skróceniu, jeśli przed upływem tego okresu starosta zawiadomi organ rentowy o braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu lub o tym, że osoba zainteresowana nie poddaje się przekwalifikowaniu zawodowemu.

Renta szkoleniowa nie przysługuje w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego oraz służby.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem przyznającym i wypłacającym renty socjalne.

Renta socjalna przysługuje osobie, która jest:

- pełnoletnia oraz
- całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:
 - a) przed ukończeniem 18 roku życia, albo
 - b) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia, albo
 - c) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

3. Orzeczenia dla celów związanych ze wspomaganie rozwoju i edukacji

**Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Andersa 16, tel. 32 227 23 92,
e-mail: poradnia@poradniapp.tychy.pl, www.poradniapp.tychy.pl**

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Tychach świadczy pomoc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych niewidzących i słabo widzących, niesłyszących i słabo słyszących, z upośledzeniem umysłowym lekkiego, umiarkowanego, znacznego i głębokiego stopnia, z autyzmem - w tym Zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową - w tym afazją ruchową. W ramach edukacyjnego wsparcia dzieci i uczniowie zaliczani do powyższych kategorii mogą otrzymać w poradni opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju (dla dzieci od urodzenia do rozpoczęcia nauki w szkole) oraz orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów - do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej).

3

PODSTAWOWE ULGI I UPRAWNIENIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Legitymacja osoby niepełnosprawnej

**Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Budowlanych 59,
tel. 32 227 95 81, e-mail: bok@pzon-tychy.pl, www.pzon-tychy.pl**

Stopień niepełnosprawności	Legitymacja osoby niepełnosprawnej
Lekki stopień niepełnosprawności	- legitymacja wydawana jest na wniosek osoby niepełnosprawnej lub przedstawiciela ustawowego, - legitymację można wyrobić w momencie, gdy wydane przez Zespół orzeczenie uprawomocni się, czyli upływie termin dwóch tygodni od daty odbioru orzeczenia (przed upływem 2 tygodni osoba może odwołać się od decyzji), - legitymacja zastępuje konieczność noszenia przy sobie oryginału orzeczenia i dokumentu tożsamości w celu potwierdzenia statusu osoby niepełnosprawnej.
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	
Znaczny stopień niepełnosprawności	
Dzieci do 16 roku życia	

**Miejski Zarząd Oświaty, al. Piłsudskiego 12, II p., tel. 32 323 24 00,
e-mail: mzo@mzo.tychy.pl, www.mzo.tychy.pl**

Zgodnie z art. 71b. ustawy o systemie oświaty uczeń niepełnosprawny wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie specjalne może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych lub w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Kształcenie realizowane jest na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych. Zalecają one najbardziej wskazane dla dziecka formy kształcenia. Rodzice ubiegający się o przyjęcie dziecka do odpowiedniej szkoły/placówki oświatowej, które otrzymało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, składają do niej wniosek rekrutacyjny wraz z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Placówki Oświatowe z Oddziałami Integracyjnymi, Specjalnymi:

PRZEDSZKOLA:

- Przedszkole nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi, ul. Czarnieckiego 5;
- Przedszkole nr 29 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Hubala 7;
- Oddział Przedszkolny dla dzieci z autyzmem w Zespole Szkół Specjalnych nr 8 w Tychach, ul. Edukacji 21 (utworzenie oddziału w każdym roku szkolnym uzależnione jest od liczby dzieci z autyzmem).

PRZEDSZKOLA NIEPUBLICZNE:

- Niepubliczne Przedszkole „Bajkolandia” z Oddziałami Integracyjnymi w Tychach, ul. Myśliwska 8-10, ul. Myśliwska 4-4a;
- Integracyjny Punkt Przedszkolny „Mała KLANZA” w Tychach, al. Niepodległości 20/4.

SZKOŁY PODSTAWOWE:

- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Franciszka Zubrzyckiego w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Czarnieckiego 22;
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 12 w Zespole Szkół Specjalnych nr 8, ul. Edukacji 21;
- Szkoła Podstawowa nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi im. Rafała Pomorskiego, ul. Harcerska 25;
- Szkoła Podstawowa nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi im. Matki Teresy z Kalkuty, al. Piłsudskiego 21;
- Szkoła Podstawowa nr 40 z Oddziałami Integracyjnymi im. Generała Jerzego Ziętka, ul. Zgrzebnicka 45.

GIMNAZJUM:

- Gimnazjum nr 2 w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Czarnieckiego 22;
- Gimnazjum nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Górskiego, ul. Młodzieżowa 7 (od 1 września 2014 r., gimnazjum wejdzie w skład Zespołu Szkół nr 4 im. Janusza Groszkowskiego w Tychach, al. Bielska 100);
- Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Agaty Mróz-Olszewskiej w Zespole Szkół nr 9, ul. Zgrzebnicka 45;
- Gimnazjum Specjalne nr 13 w Zespole Szkół Specjalnych nr 8, ul. Edukacji 21.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE:

- II Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida, ul. Norwida 40;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 6 w Zespole Szkół Specjalnych nr 8, ul. Edukacji 21;
- Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych nr 8 w Tychach, ul. Edukacji 21.

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Budowlanych 59, tel. 32 327 02 46, 32 327 35 40,
e-mail: mops.tychy@interia.pl**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Miasta Tychy realizującą zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728 j.t. z późn. zm). Ponadto Ośrodek realizuje zadania przy udziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 14, poz. 92 j.t. z późn. zm.). W zakresie rehabilitacji społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych można ubiegać się o dofinansowanie:

Stopień niepełnosprawności	Rodzaje dofinansowań
Lekki stopień niepełnosprawności	- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, - dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, rozumianych jako wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, utrudniające bądź uniemożliwiające swobodę ruchu niepełnosprawnym,
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	- dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się, które oznaczają takie przeszkody, które utrudniają bądź uniemożliwiają dostęp do informacji i/lub swobodne komunikowanie się, - dofinansowanie do likwidacji barier technicznych, które utrudniają bądź uniemożliwiają osobie niepełnosprawnej usprawnianie tzn. sprawniejsze, wydajniejsze działanie i funkcjonowanie w społeczeństwie,
Znaczny stopień niepełnosprawności	- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, - dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, dla stowarzyszeń osób niepełnosprawnych,
Dzieci do 16 roku życia	- dofinansowanie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

WAŻNE: Wnioski o powyższe dofinansowanie można składać w komórce do Spraw Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, ul. Budowlanych 59, tel. 32 327 02 47 w. 67.

Pracownicy socjalni przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej codziennie przyjmują osoby zainteresowane w następujących punktach terenowych na terenie miasta:

- 1) „Vita Med”, ul. Husarii Polskiej 28, tel. 32 218 11 80,
- 2) Przychodnia Nr 8, al. Bielska 130, tel. 32 329 45 70,
- 3) Punkt Terenowy Nr 1, al. Niepodległości 45, tel. 32 326 46 93, 32 327 51 55,
- 4) Punkt Terenowy Nr 2, ul. St. Batorego 57, tel. 32 227 22 71,
- 5) Przychodnia nr 5, ul. Przejazdowa 1, tel. 32 216 95 98,
- 6) Przychodnia Nr 6, ul. Narcyzów 24, (Czułów), tel. 32 219 83 04,

- 7) Przychodnia Nr 9, ul. Nałkowskiej 27, tel. 32 217 51 88,
 8) Punkt Terenowy na osiedlu Z, ul. Zręby 7, tel. 32 219 79 87,
 9) Punkt Terenowy przy ul. Wyszyńskiego 1, tel. 32 780 54 57.

Usługi i zasiłki przyznawane osobom niepełnosprawnym

Stopień niepełnosprawności	Usługi opiekuńcze	Zasiłek stały	Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze
Lekki stopień niepełnosprawności	_____	_____	
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Obejmują: - pomoc w codziennych zajęciach: mycie, kąpanie, ubieranie; - pomoc dla osób chorych: dozowanie leków, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń, karmienie;	Przyznawany jest osobie niepełnosprawnej, która jest niezdolna do pracy. Kwota zasiłku jest przyznawana w zależności od kryterium dochodowego. W przyznawaniu zasiłku stałego podstawową rolę odgrywa kryterium dochodowe.	Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze świadczone są osobom z zaburzeniami psychicznymi, bez względu na wiek i stopień niepełnosprawności. Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są: -dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia, niepełnosprawności, -świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
Znaczny stopień niepełnosprawności	- pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego: zakupy, sprzątanie, gotowanie; - pomoc w załatwieniu spraw w urzędach a także w miarę możliwości ułatwienie kontaktu z rodziną i otoczeniem.		
Dzieci do 16 roku życia	_____	_____	

4. Świadczenia Rodzinne

Świadczenia Rodzinne i Alimentacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, al. Niepodległości 40, tel. 32 326 25 52, 32 326 25 59, e-mail: tychy-rsr@o2.pl

W Dziale Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej można uzyskać zasiłki i świadczenia zgodnie z:

- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006 r. Nr 139, poz. 992 j.t. z późn. zm.),
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 j.t. z późn. zm.).

Stopień niepełnosprawności	Zasiłek pielęgnacyjny	Specjalny zasiłek opiekuńczy	Świadczenie pielęgnacyjne
Lekki stopień niepełnosprawności	_____	_____	_____
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Przyznawany na podstawie orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia.	_____	_____
Znaczny stopień niepełnosprawności	Przysługuje na podstawie posiadanego orzeczenia, nie zależy od wysokości dochodu, przyznawany jest na okres trwania orzeczenia. Przyznaje się go w celu częściowego pokrycia kosztów wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy.	Przyznawany jest gdy: - dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kryteriów pozwalających na przyznanie zasiłku rodzinnego, - osoba posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, - jeden z opiekunów rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą niepełnosprawną.	Świadczenie pielęgnacyjne jest niezależne od dochodu. Przyznawane jest: - gdy jeden z opiekunów osoby niepełnosprawnej rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą niepełnosprawną, - gdy osoba posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, - gdy niepełnosprawne dziecko wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz wymaga konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
Dzieci do 16 roku życia	Przyznawany na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności.	_____	

5. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Sekcja Obsługi Ubezpieczonych Śląskiego OW NFZ w Tychach
Tychy, ul. Grota-Roweckiego 42, tel. 32 780 50 80, 32 780 50 81.

Informacja Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych Śląskiego OW NFZ
Katowice, ul. Kossutha 13, tel. 32 735 16 86, 32 735 16 05.

Informacja Działu Lecznictwa Uzdrawiskowego Śląskiego OW NFZ
Katowice, ul. gen. Jankego 15a, tel. 32 735 05 22.

Informacja Śląskiego OW NFZ
Katowice, ul. Kossutha 13, tel. 32 735 19 00, www.nfz-katowice.pl

WAŻNE: Szczegółowe informacje na temat świadczeniodawców znajdują się na stronie internetowej: http://www.nfz-katowice.pl/?a=ortopedia&k0=02_ubezpieczony&k1=09_zaopatrzenie_ortopedyczne oraz dostępne są we wszystkich Sekcjach Obsługi Ubezpieczonych Śląskiego OW NFZ.

Źródło: <http://www.nfz-katowice.pl> z dnia 4.05.2009 r.

6. Aktywność zawodowa

Powiatowy Urząd Pracy, ul. Budowlanych 59, tel. 32 781 58 61 wew. 301,
e-mail: poczta@pup.tychy.pl, www.pup.tychy.pl

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności.	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. Zwrot kosztów szkolenia pracownika. Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. Zwolnienie z wpłat na PFRON.
Uprawnienia osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadające status „bezrobotnego” lub poszukującego pracy (dotyczy stopnia lekkiego, umiarkowanego i znacznego).	Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (poradnictwo zawodowe). Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne (dla pracodawcy zatrudniającego osobę bezrobotną).

<p>Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą.</p>	<p>Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (dla osób bezrobotnych lub poszukujących pracy). Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. Refundacja składek ZUS (dla osób prowadzących działalność gospodarczą).</p>
<p>Uprawnienia pracownika z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności.</p>	<p>Uprawnienie do dodatkowej przerwy w pracy. Prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego (dotyczy stopnia umiarkowanego i znacznego). Prawo do korzystania ze zwolnienia od pracy (dotyczy stopnia umiarkowanego i znacznego). Prawo do obniżenia czasu pracy (dotyczy stopnia umiarkowanego i znacznego). Racjonalne usprawnienia.</p>

Osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności mogą poszukiwać zatrudnienia zarówno na otwartym rynku pracy, jak i w zakładach pracy chronionej, w zależności od wskazań zawartych w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności.

Lista zakładów pracy chronionej zamieszczona jest na stronach:

www.bjp.katowice.uw.gov.pl,

www.zpchr.pl

7. Ulgi w podatkach

Urząd Skarbowy, al. Niepodległości 60, tel. 32 325 11 00,

e-mail: uus2431@sl.mofnet.gov.pl, www.isnet.katowice.pl/us/tychy.htm

Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012r. poz. 361 z j.t.) art. 26 ust. 7a istnieje możliwość uzyskania ulg w podatku dochodowym przysługujących osobom niepełnosprawnym lub podatnikom, na których utrzymaniu są osoby niepełnosprawne.

<p>Stopień niepełnosprawności</p>	<p>Wydatki, na które można uzyskać ulgę</p>
<p>Lekki stopień niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> - adaptacja i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, - przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, - zakup i naprawa indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego, - zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,

Stopień niepełnosprawności	Wydatki, na które można uzyskać ulgę
<p>Lekki stopień niepełnosprawności</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odpłatność za pobyt: na turnusie rehabilitacyjnym, na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, w zakładzie rehabilitacji leczniczej, w zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne, - odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem w ww. zakładach, - opłacenie tłumacza języka migowego, - dojazd i pobyt na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia, - leki: w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 100 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stałe lub czasowo).
<p>Umiarkowany stopień niepełnosprawności</p>	<p>Ulgi opisane powyżej oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opłacenie przewodnika osób niewidomych i utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2.280 zł., - używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z przewozem na zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne – w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł.
<p>Znaczny stopień niepełnosprawności</p>	<p>Ulgi wymienione powyżej oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty opieki pielęgniarstwiej w domu oraz usług opiekuńczych, - dodatkowo dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym z uszkodzonym narządkiem ruchu utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2.280 zł.
<p>Dzieci do 16 roku życia</p>	<p>Ulgi wymienione powyżej oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptacje i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, - przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, - zakup sprzętu rehabilitacyjnego, wydawnictw i materiałów szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, - odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym, odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo – leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne.

WAŻNE: Wydatki, o których mowa w art. 26 ust. 7a w/w ustawy podlegają odliczeniu od dochodu, jeżeli nie zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

W przypadku, gdy wydatki były częściowo sfinansowane (dofinansowane) z tych funduszy (środków), odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami a kwotą sfinansowaną (dofinansowaną) z tych funduszy (środków) lub zwróconą w jakiegokolwiek formie.

Tekst ustawy wraz z listą ulg i odliczeń dla osób niepełnosprawnych oraz dla podatników, którzy utrzymują osobę niepełnosprawną można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Finansów <http://www.finanse.mf.gov.pl/web/wp/abc-podatkow/asystentpodatnika.jsessionid=C17B4797403CE47C410AFD7C50AEB71A>

8. Karta Parkingowa

**Urząd Miasta Tychy Wydział Komunikacji,
ul. Budowlanych 59, tel. 32 776 39 81, 32 776 39 82, e-mail: komunikacja@umtychy.pl**

W Wydziale Komunikacji można uzyskać kartę parkingową, zgodnie z ustawą Prawo o ruchu drogowym z dnia 20 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 j.t).

Do otrzymania karty parkingowej należy przedłożyć:

- wniosek, który wypełnia się na miejscu,
- orzeczenie o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień wraz ze wskazaniem, spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w ustawie Prawo o ruchu drogowym (pkt. 9. orzeczenia),
- 1 zdjęcie,
- dowód opłaty skarbowej (opłatę w wysokości 25 zł można uiścić w kasie Wydziału Komunikacji).

Osoba uprawniona kierująca pojazdem lub kierujący przewożący osobę niepełnosprawną pod warunkiem ZACHOWANIA SZCZEGÓLNEJ OSTROŻNOŚCI może nie stosować się do zakazów wyrażonych znakami: B-1, B-3, B-3a, B-4, B-10, B-35, B-37, B-38, B-39.

WAŻNE: W przygotowaniu zmiana przepisów dotyczących wydawania karty parkingowej.

9. Komunikacja miejska

**Miejski Zarząd Komunikacji,
al. Piłsudskiego 12, tel. 32 219 38 20 lub 32 219 36 79, e-mail: poczta@mzk.pl, www.mzk.pl**

Na podstawie Uchwały Nr XVII/379/12 w sprawie „Taryfy przewozu osób i bagażów w komunikacji zbiorowej Miejskiego Zarządu Komunikacji w Tychach” do bezpłatnego przewozu środkami komunikacji zbiorowej, organizowanego przez Miejski Zarząd Komunikacji w Tychach upoważnia się:

- dzieci dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawnością uczęszczające do przedszkoli specjalnych i integracyjnych
- uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnością, do momentu ukończenia szkoły, do której uczęszczają, a także dzieci i młodzież dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnością nie uczęszczających do szkoły do 18-go roku życia,
- osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji,
- osoby ociemniałe i niewidome,
- opiekunów osób, o których mowa powyżej - w przypadku podróży odbywanej z osobą uprawnioną do

ulgi (opiekunowie powinni posiadać dokument poświadczający uprawnienia osób niepełnosprawnych do ulgi),

- osoby powyżej 70 roku życia, tj. od dnia 70 rocznicy urodzin - na podstawie dowodu tożsamości.

WAŻNE: w przypadku kontroli biletów należy potwierdzić niepełnosprawność poprzez okazanie właściwych legitymacji lub orzeczeń lekarskich.

10. Komunikacja PKP

Polskie Koleje Państwowe oferują ulgi przy przejazdach pociągami na podstawie biletów jednorazowych bądź w niektórych przypadkach miesięcznych imiennych.

Stopień niepełnosprawności	Ulgi na przejazdy PKP
Lekki stopień niepełnosprawności	<p>Dzieci i młodzież niepełnosprawne do ukończenia 24 roku życia oraz studenci niepełnosprawni do ukończenia 26 roku życia, na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej mają prawo do:</p> <ul style="list-style-type: none">- 78% ulgi w pociągach PKP. <p>Ulga obowiązuje na trasie z miejsca zamieszkania lub pobytu do placówek: o charakterze oświatowym, rehabilitacyjnym, leczniczym, socjalnym. Opiekun dziecka również ma prawo do 78% ulgi.</p>
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	<p>Wymienione powyżej oraz:</p> <p>Osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym z symbolem przyczyny niepełnosprawności (04-O, O, o, h) mogą korzystać z:</p> <ul style="list-style-type: none">- 37% zniżki na zakup biletu w 2 klasie (w pociągach: osobowych, pospiesznych, TLK, EIC). <p>Przewodnikowi towarzyszącemu w podróży osobie niepełnosprawnej przysługuje 95% ulgi na zakup biletu.</p>
Znaczny stopień niepełnosprawności	<p>Wymienione w pierwszym wersie (dot. dzieci i młodzieży niepełnosprawnej) oraz:</p> <ul style="list-style-type: none">- 93% zniżki w pociągach osobowych dla osób niewidomych (symbol w orzeczeniu: 04-O, O, o, h),- 51 % zniżki dla osób niewidomych (z symbolem 04-O, O, o, h) w pociągach pospiesznych, TLK, EIC,- 49% zniżki w pociągach osobowych,- 37% zniżki w pociągach pospiesznych, TLK, EIC,- 95% zniżki dla opiekuna (pełnoletniego) osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji lub przewodnika osoby niewidomej (powyżej 13 roku życia) albo dla psa przewodnika.
Dzieci do 16 roku życia	<p>Osoby niepełnosprawne, na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia, mają prawo do:</p> <ul style="list-style-type: none">- 78% ulgi w pociągach PKP. <p>Ulga obowiązuje na trasie z miejsca zamieszkania lub pobytu do placówek: o charakterze oświatowym, rehabilitacyjnym, leczniczym, socjalnym. Opiekun dziecka również ma prawo do 78% ulgi.</p>

WAŻNE: Wszystkie ulgi obowiązują tylko w 2 klasie pociągów oraz w określonych kategoriach pociągów. Szczegółowe informacje na temat dokumentów potwierdzających możliwość korzystania z ulg i uprawnień, jaki i szczegółowy opis zniżek można znaleźć na stronie internetowej www.intercity.pl

11. Ulga w abonamencie telefonicznym

Stopień niepełnosprawności	Oferta bez barier firmy Orange
Lekki stopień niepełnosprawności	_____
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	50% ulga w abonamencie za telefon stacjonarny oraz opłacie przyłączeniowej dotyczy osób niepełnosprawnych z symbolem przyczyny niepełnosprawności 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu.
Znaczny stopień niepełnosprawności	Osobie z uszkodzonym narządem wzroku, słuchu, głosu lub mowy, posiadającej orzeczenie z symbolem przyczyny niepełnosprawności 03-L lub 04-O przysługuje 50% ulga w opłacie przyłączeniowej do sieci oraz 50% rabatu w opłacie abonamentowej za telefon stacjonarny.
Dzieci do 16 roku życia	_____

12. Zwolnienie z abonamentu RTV

Urząd pocztowy właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej.
Należy tam złożyć oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania ze zwolnienia.

Stopień niepełnosprawności	Zwolnienie z abonamentu RTV
Lekki stopień niepełnosprawności	_____
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Przysługuje osobie z uszkodzonym narządem wzroku posiadającej orzeczenie z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O.
Znaczny stopień niepełnosprawności	Przysługuje bez względu na symbol przyczyny niepełnosprawności.
Dzieci do 16 roku życia	_____

WAŻNE: Zwolnienie z abonamentu przysługuje również osobom niesłyszącym, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu na podstawie orzeczenia właściwego organu orzekającego o całkowitej głuchocie lub obustronnym upośledzeniu słuchu (mierzone na częstotliwości 2.000 Hz o natężeniu od 80 dB), albo zaświadczenia wystawionego przez zakład opieki zdrowotnej potwierdzającego powyższe parametry.

13. Usługi Pocztowe

Poczta Polska , ul. Dąbrowskiego 40, tel. 32 327 38 31 (oraz oddziały na terenie miasta).

Stopień niepełnosprawności	Ulgi pocztowe
Lekki stopień niepełnosprawności	_____
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Dla osób z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność poruszania się na wózku inwalidzkim lub z uszkodzonym narządem wzroku: - usługa bezpłatnego doręczania do domu listów lub paczek a także usługa nadania u listonosza prawidłowo zaadresowanej i opłaconej przesyłki nierejestrowanej. Dla osób ociemniałych i niewidomych (posiadających orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku): - bezpłatne nadanie przesyłki dla ociemniałych – zawierającej korespondencję lub druki, w których informacja utrwalona jest pismem wypukłym lub na innym nośniku dostępnym do odczytu przez niewidomych lub ociemniałych, nadana w sposób umożliwiający sprawdzenie jej zawartości. Nadawcą może być: osoba niewidoma, organizacja osób niepełnosprawnych lub ociemniałych (lub działająca na ich rzecz), - bezpłatne nadanie cekogramu – usługi oferowanej w ruchu zagranicznym, która umożliwia przysyłanie druków dla ociemniałych, nadawanych w stanie otwartym oraz płytek znakami cekograficznymi, nagrań dźwiękowych i innych nośników informacji nadanych przez ociemniałego lub do niego wysyłanych.
Znaczny stopień niepełnosprawności	
Dzieci do 16 roku życia	_____

14. Integracja osób niepełnosprawnych

Wielozadaniowy Ośrodek Integracyjny

ul. Barona 30 (budynek „Balbina Centrum”) tel. 32 219 10 10.

Wielozadaniowy Ośrodek Integracji dostępny jest dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W ośrodku można skorzystać z bezpłatnych konsultacji psychologicznych, doradcy zawodowego, prawnika.

15. Placówki pomocowe

PLACÓWKĄ	ADRES	RODZAJ POMOCY
Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Ośrodek św. Faustyna	ul. Nowokościelna 56, tel. 32 227 18 36, 32 327 09 17	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

PLACÓWKA	ADRES	RODZAJ POMOCY
Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Ośrodek św. Faustyna	ul. Nowokościelna 56, tel. 32 227 18 36	Rehabilitacja społeczna, zawodowa, terapia, psychoterapia
Środowiskowy Dom Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	ul. Mikołowska 122, tel. 32 216 86 08	i psychoedukacja osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie.
Świetlica Terapeutyczna „Benedictus” PSOUU	ul. Nałkowskiej 19, tel. 514 985 723	Zajęcia terapeutyczne - uspołeczniające, rehabilitacja ruchowa oraz zajęcia rewalidacyjne, a także udział w imprezach kulturalnych i sportowych.
Niepubliczny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	al. Niepodległości 90, tel. 32 227 33 00	Realizacja obowiązku szkolnego dla uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym od 7 do 22 lat, zajęcia rewalidacyjne dla dzieci głęboko upośledzonych od 3 do 25 roku życia, rehabilitacja lecznicza, poradnictwo psychologiczne i logopedyczne.
Ośrodek Charytatywno-Społeczny bł. Jan XXIII Ośrodek wsparcia	ul. Hierowskiego 12, tel. 32 217 79 05	Dzienna opieka nad osobami starszymi w zakresie zaspokajania ich podstawowych potrzeb społecznych i społecznych.
Ośrodek Christoforos Ośrodek wsparcia	ul. Tischnera 52, tel. 32 217 80 98	
Ośrodek Charytatywno-Społeczny Oratorium p.w. św. Rodziny Ośrodek wsparcia	ul. Elfów 29, tel. 32 327 77 42	
Dom Pomocy Społecznej Caritas Ośrodek św. Anna	ul. Kopernika 5, tel. 32 328 25 26	Opieka stacjonarna nad osobami samotnymi, niepełnosprawnymi, emerytami, rencistami w podeszłym wieku.
Dzienny Dom Pomocy Społecznej „Wrzos”	ul. Batorego 57, tel. 32 227 42 58	Ośrodek wsparcia dziennego dla osób starszych zabezpieczający podstawowe potrzeby społeczne.
Punkt Wczesnej Interwencji	al. Niepodległości 90, tel. 32 227 33 00	Wsparcie dla dzieci w wieku 0-7 lat z zagrożeniami lub ze zdiagnozowanymi zaburzeniami wieku rozwojowego.
Centrum Integracji Społecznej	ul. Edukacji 11, tel. 32 219 10 10	Aktywizacja zawodowej i społeczna osób długotrwale bezrobotnych w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socialnym.

16. Organizacje pozarządowe

Tyskie organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalności pożytku publicznego, działające w obszarze pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Szerszy wykaz organizacji znajduje się na stronie internetowej www.ngo.umtychy.pl

ORGANIZACJA	ADRES	DYREKTOR/PREZES
Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Faustyna	ul. Nowokoscielna 56, tel. 32 227 18 36	Witold Botor
Caritas Archidiecezji Katowickiej Dom Pomocy Społecznej św. Anna	ul. Kopernika 6, tel. 32 328 25 26	Katarzyna Modlińska- Sawaryn
Polski Komitet Pomocy Społecznej	Plac Wolności 3a, tel. 32 227 56 95	Ludwik Napolski
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tychach	al. Niepodległości 90, tel. 32 227 33 00	Anna Gierat
Polski Związek Niewidomych Koło w Tychach	ul. Budowlanych 19, tel. 32 227 45 53	Dorota Moryc
Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane ich Opiekunów i Przyjaciół-Oddział w Tychach	al. Hierowskiego 8/2, tel. 669 419 535	Agnieszka Nycz
Tyski Związek Osób Niepełnosprawnych Ruchowo	ul. Grota Roweckiego 42-44, pok. 302, tel. 609 595 550	Teresa Siemionowicz
Stowarzyszenie Tyskiego Klubu Amazonek	ul. Filaretów 34/23, tel. 32 325 41 06	Halina Czarska-Szałas
Społeczne Stowarzyszenie Hospicjum im. św. Kaliksta I	ul. Nałkowskiej 19, tel. 32 218 10 13	Ilona Słomian
Stowarzyszenie Pomocy Chorym na Serce i Choroby Układu Kръżenia „Klub Serce”	al. Niepodległości 188, tel. 32 227 69 62	Henryk Przybyła
Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA	ul. Moniuszki 13/16, tel. 601 321 871	Julita Błońska-Charchut
Stowarzyszenie na Rzecz Osób w Podeszłym Wieku „Dar serca”	ul. Batorego 57, tel. 32 227 42 58	Jolanta Moszyńska
Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Porażeniem Mózgowym „Bliżej Nas”	ul. Biblioteczna 17, tel. 32 327 50 43	Bernadetta Naliżnik
Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy i Rozwoju Integracyjnej Szkoły Podstawowej nr 5 „Piątka Dzieciom”	ul. Czarneckiego 22, tel. 661 350 930	Anna Rompała
Fundacja „Razem”	ul. Tolstoja 4/37, tel. 604 973 007 tel. 32 328 52 92	Dorota Liebner
Fundacja Wchodzę w To	ul. Batorego 36/25, tel. 533 299 000	Renata Szot
Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „W stronę Słońca”	ul. Edukacji 21, tel. 218 00 50	Liliana Bujala
Stowarzyszenie Dzieci z Wadą Słuchu „Chcę Słyszeć”	ul. Astrów 33, tel. 603 096 339	Magdalena Jawień

Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Tychy,
al. Niepodległości. tel: 32 776 35 40, e-mail: anna.szmigiel@umtychy.pl

- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin,
- współpraca z Państwowym Funduszem Osób Niepełnosprawnych, wydziałami Urzędu Miasta oraz przedstawicielami miejskich jednostek organizacyjnych Miasta Tychy na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,
- nadzór nad realizacją „Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych” oraz przedkładanie stosownych sprawozdań Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

4

PRZYDATNE STRONY INTERNETOWE

- www.pfron.org.pl - Internetowy Portal Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- www.pzon-tychy.pl - Strona Informacyjna Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
- www.umtychy.pl - Strona Informacyjna Urzędu Miasta Tychy
- www.bip.katowice.uw.gov.pl - Wykaz zakładów pracy chronionej województwa śląskiego
- www.zpch.pl - Ogólnopolska Baza Pracodawców Osób Niepełnosprawnych
- www.spes.org.pl - Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych
- www.ipon.pl - Internetowy Portal Osób Niepełnosprawnych
- www.ngo.pl - Portal Organizacji Pozarządowych
- www.niepełnosprawni.pl - Portal dla Osób z Niepełnosprawnością
- www.niepełnosprawni.gov.pl - Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
- www.niepełnosprawni.info.pl - Magazyn Informacyjny Osób Niepełnosprawnych
- www.bezbarier.pl - Informacje + Oferty pracy dla Osób Niepełnosprawnych
- www.zrobmy-to-razem.pl - Niepełnosprawni bez kompleksów
- www.dombezgranic.pl - Portal dla Ludzi Niepełnosprawnych
- www.niewidzialni.eu - Portal nie tylko dla Osób z Niepełnosprawnością
- www.sprawni-niepełnosprawni.pl - Portal dla Osób Niepełnosprawnością oraz dla Pracodawców
- www.popon.pl - Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych

Wydawca: Urząd Miasta Tychy, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, al. Niepodległości 49, 43-100 Tychy, tel. 32 776 35 40

Redakcja: UM Tychy Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zdjęcia: BM Barbara Marzec

Projekt graficzny, przygotowanie, druk: **TRISart**

